

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland op 29 november 2007 informatie uit zijn politiedossier hebben verstrekt aan de afdeling Informatiehuishouding Radicalisering (IHH) van de directie Openbare Orde van de gemeente Amsterdam.

Beoordeling

Algemeen

1. Begin 2005 is binnen de directie Openbare Orde van de gemeente Amsterdam de Informatiehuishouding Radicalisering (hierna: IHH) opgericht. De IHH richt zich op het vergaren van kennis, het verzamelen van signalen vanuit de stad en het adviseren en ondersteunen van interventies die erop zijn gericht om radicalisering tegen te gaan. De IHH stemt haar activiteiten af met de politie om te voorkomen dat de gemeente zich richt op zaken die bij de politie thuishoren. De bestuurlijke aanpak van radicalisering is namelijk beperkt tot vormen van radicalisering die (nog) niet strafrechtelijk kunnen worden aangepakt. Vanuit het gemeentelijke apparaat worden aan de IHH signalen afgegeven die betrekking hebben op uitingen op internet, gedrag van personen en/of organisaties die mogelijk op radicalisering duiden. Deze signalen worden in een multidisciplinair overleg besproken. De politie Amsterdam-Amstelland vormt in dit verband een belangrijke samenwerkingspartner voor de gemeente Amsterdam. In dat kader vindt er overleg plaats tussen de IHH en de politie.
2. Om te voorkomen dat de gemeente en de politie bij de aanpak van radicalisering in elkaars vaarwater terechtkomen, checkt de gemeente (c.q. de IHH) bij nieuwe meldingen of de persoon en/of organisatie(s) waarop de melding betrekking heeft, bij de politie bekend is.
3. Verzoeker zet zich al geruime tijd actief in tegen wat in zijn ogen als discriminatie moet worden beschouwd. Een uiting van verzoeker in dat kader in de richting van de gemeente heeft aanleiding gevormd voor de gegevensverstrekking door de politie.
4. Op 19 november 2007 kwam er in dat kader bij de IHH een melding over verzoeker binnen. De IHH ging vervolgens bij de politie Amsterdam-Amstelland na of verzoeker in het kader van radicalisering bij hen bekend was.
5. Op 29 november 2007 koppelde de politie aan het IHH terug dat zij verzoeker al enige jaren kennen en dat de IHH geen actie in de richting van verzoeker hoefde te ondernemen.
6. In november 2007 diende verzoeker op basis van de Wet openbaarheid van bestuur bij de gemeente Amsterdam een verzoek in om inzage te krijgen in een dossier dat de

afdeling IHH over hem had aangelegd. Tijdens de inzage in zijn dossier ontdekte verzoeker dat het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland op verzoek van de IHH informatie uit zijn politiedossier aan hen had verstrekt. Verzoeker klaagde er vervolgens bij de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland over dat een wijkteamchef informatie over hem aan de IHH had verstrekt.

7. De commissie voor de politiekachten Amsterdam-Amstelland adviseerde de korpsbeheerder op 10 september 2008 om zich te onthouden van het geven van een oordeel, "omdat klager overigens onvoldoende feiten heeft aangevoerd waaruit blijkt, en zo ja, welke politieambtena(a)r(en) persoonsgegevens over klager aan IHH heeft/hebben verstrekt."

8. In zijn brief van 30 september 2008 nam de korpsbeheerder het advies van de klachtencommissie in zijn geheel over. Verzoekers klacht werd niet gegrond verklaard.

9. Verzoeker schrijft in zijn brief van 18 december 2008 aan de Nationale ombudsman dat de korpsbeheerder de kern van zijn klacht - c.q. de verstrekking van politiegegevens over verzoeker aan de gemeente - buiten beschouwing heeft gelaten.

I. Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland informatie uit zijn politiedossier hebben verstrekt aan de afdeling Informatiehuishouding Radicalisering (IHH) van de directie Openbare Orde van de gemeente Amsterdam.

2. Op 5 maart 2009 deelde een privacyfunctionaris van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland aan de Nationale ombudsman het volgende mee. Indien de gemeente bij de contactpersoon bij de politie navraag doet over een bepaalde persoon, wordt slechts mededeling gedaan over de vraag of die persoon al bekend is bij politie in het kader van terreur. Daarnaast beantwoordt de politie de vraag of er vanuit de politie bezwaren bestaan waardoor de gemeente niet verder kan gaan met de melding. Verdere gegevens worden niet verstrekt door de politie. De privacyfunctionaris verwees naar de pagina's 16 en 17 van het *Beleidskader Informatiehuishouding radicalisering*. De informatie die door de politie is verstrekt over T. (verzoeker; N.o.) paste volgens de privacyfunctionaris binnen deze afspraken. De politie heeft laten weten dat T. weliswaar bekend is maar dat er geen banden zijn met terreur. Er is niet aangegeven waarvoor hij wel bekend is. Vervolgens is nog aangegeven hoe er procesmatig met bedreigingen wordt omgegaan en is een advies gegeven over de vraag of de gemeente er wat mee zou moeten of kunnen, zo deelde de privacyfunctionaris mee.

3. Op 22 juli 2009 verzocht de Nationale ombudsman de IHH om een afschrift van het dossier dat zij over verzoeker had samengesteld. Een medewerker van de IHH deelde op

13 augustus 2009 mee dat hij niet aan dit verzoek kon voldoen. De bestuursrechter had namelijk op 30 juni 2009, tijdens de behandeling van het beroep van verzoeker tegen het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam, aan de gemeente gevraagd waarom zij het verzoek van verzoeker niet breder had geïnterpreteerd, namelijk als verzoek om alle gegevens die op verzoeker betrekking hadden en bij de IHH geregistreerd stonden, te vernietigen. Op 30 juni 2009 deelde het college van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam schriftelijk aan verzoeker mee dat de IHH de gegevens die op hem betrekking hadden, had vernietigd.

Op de vraag of de medewerker van de IHH wist welke informatie er precies geanonimiseerd was, antwoordde de medewerker dat de IHH het formulier, waarover de Nationale ombudsman beschikt, destijds in het kader van een WOB verzoek aan verzoeker had verstrekt. De IHH had de gegevens over de melder weggehaald. De overige gegevens waren door de IHH geanonimiseerd. De medewerker wist zich nog te herinneren dat er op de plek die is geanonimiseerd één zin had gestaan. De medewerker kon zich echter niet meer herinneren wat voor informatie er in die zin had gestaan. De politie had niet, op verzoek van de IHH, de hele doopceel van verzoeker gelicht. De medewerker verklaarde tenslotte dat op het afschrift dat verzoeker in het kader van de Wob had ontvangen, 90% van de informatie stond die de politie aan de IHH had verstrekt; alleen die ene geanonimiseerde zin stond er niet op, aldus de medewerker van de IHH.

4. Uit het afschrift van het dossier dat de IHH, naar aanleiding van een Wob-procedure aan verzoeker heeft verstrekt, blijkt dat de politie Amsterdam aan de IHH heeft teruggekoppeld dat zij verzoeker al jaren kennen zonder daarbij concreet aan te geven waarvan. Verder deelt de politie mee dat eventuele bedreigingen via het wijkteam worden afgehandeld. Ten slotte gaf de politie aan dat de IHH geen actie hoefde te ondernemen in de richting van verzoeker. Er kan achteraf niet meer worden vastgesteld wat voor informatie er precies in de geanonimiseerde zin heeft gestaan.

II. Beoordeling

5. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer is neergelegd in internationale verdragen en de Grondwet (zie Achtergrond, onder 1.). Bij het verstrekken van gegevens aan derden moet dit recht worden gerespecteerd. De burger mag dus van de overheid verwachten dat die zorgvuldig omgaat met zijn persoonsgegevens en ervan uitgaat dat de overheid die gegevens niet zonder zijn medeweten en instemming verstrekt aan derden. Het verstrekken van persoonsgegevens tegen de wil van betrokkene is te beschouwen als een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en behoeft dus een wettelijke grondslag. Aan het verstrekken van politiegegevens moeten bovendien extra waarborgen worden gesteld omdat die gegevens in de meeste gevallen niet vrijwillig worden verkregen en meestal gevoelige gegevens betreffen.

6. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de Wet politieregisters (N.B. deze wet is inmiddels vervangen door de Wet politiegegevens) bieden, onder bepaalde voorwaarden, de mogelijkheid om inbreuk te maken op de persoonlijke levenssfeer van een burger.

7. Op grond van artikel 15, eerste lid sub b onder 2 van de Wet politieregisters (nu; artikel 16, eerste lid, sub d van de Wet politiegegevens) mag de politie in het kader van de handhaving van de openbare orde politiegegevens over personen aan de burgemeester verstrekken, voor zover deze verstrekking plaatsvindt in het kader van de handhaving van de openbare orde. Het doel van de aanpak van radicalisering is gericht op het handhaven van de openbare orde binnen de gemeente Amsterdam. De afspraken tussen de gemeente Amsterdam en het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland omtrent de uitwisseling van gegevens in het kader van de informatiehuishouding Radicalisering zijn vastgelegd in het *Beleidskader Gemeentelijke Informatiehuishouding* en het document *Amsterdam tegen radicalisering*.

8. Het staat vast dat de politie Amsterdam-Amstelland op 19 november 2007 op verzoek van de IHH gegevens over verzoeker heeft verstrekt. Ook staat vast dat deze gegevens zijn verstrekt ten behoeve van de aanpak van radicalisering binnen de gemeente Amsterdam. Deze verstrekking heeft plaatsgevonden op basis van artikel 15 eerste lid sub b onder 2 van de Wet op de politieregisters (Wpolr).

Hoewel achteraf niet volledig kan worden achterhaald welke informatie het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland over verzoeker aan de IHH heeft verstrekt, acht de Nationale ombudsman het voldoende aannemelijk dat de politie, ter onderbouwing van haar advies aan de IHH, summier informatie heeft verstrekt over de persoon van verzoeker. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de verstrekking van politiegegevens over verzoeker door het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland aan de IHH geen schending oplevert van het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten moeten worden gerespecteerd, in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland is niet gegrond.

Onderzoek

Op 23 december 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer T. te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps

Amsterdam-Amstelland.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

De korpsbeheerder berichtte dat de weergave van de feiten hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

1. Verzoekschrift met bijlagen van 23 december 2008.
2. Uitdraai formulier Signaal Etiket 79 - Links radicaal afkomstig uit het informatiesysteem van de Informatiehuishouding Radicalisering.
3. Brief van verzoeker aan de Commissie voor de Politieklachten van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland van 28 maart 2008.
4. Brief van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland aan verzoeker van 30 september 2008.
5. Advies van de Commissie voor de politieklachten Amsterdam-Amstelland van 10 september 2008.
6. Beleidskader van de gemeentelijke Informatiehuishouding radicalisering, Directie Openbare Orde en Veiligheid - oktober 2006.
7. Amsterdam tegen radicalisering, 15 november 2007.
8. E-mailbericht met bijlagen van de privacyfunctionaris van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland aan de Nationale ombudsman van 5 maart 2009.
9. Melding van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam aan het College Bescherming Persoonsgegevens over

Informatiehuishouding radicalisering van 31 augustus 2007.

10. Brief van het College Bescherming Persoonsgegevens aan de bestuursdienst van de gemeente Amsterdam van 31 oktober 2007.

11. E-mailbericht met bijlagen van de privacyfunctionaris van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland aan de Nationale ombudsman van 25 maart 2009.

12. E-mailbericht van de Directie Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Amsterdam aan de Nationale ombudsman van 13 augustus 2009.

13. Uitspraak van de rechtbank Amsterdam Sector Bestuursrecht van 30 juni 2009.

14. Brief van de Directie Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Amsterdam aan verzoeker van 30 juni 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet:

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer."

2. Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)

Artikel 8 van het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM):

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

3. Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR)

Artikel 17, eerste lid, van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten(IVBPR):

"Niemand mag worden onderworpen aan willekeurige of onwettige inmenging in zijn privéleven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling, noch aan onwettige aantasting van zijn eer en goede naam."

4. Wet politieregisters (zoals die tot 1 januari 2008 gold)

Artikel 15, eerste lid

"Uit een politieregister worden op hun verzoek gegevens verstrekt aan:

2. voor de uitvoering van andere bij of krachtens wet opgedragen taken;
- b. burgemeesters, voor zover zij deze behoeven
1. in verband met hun gezag en zeggenschap over de politie, of
2. in het kader van de handhaving van de openbare orde."

5. Beleidskader informatiehuishouding radicalisering

Tekst op pagina 16 en 17

5.1 Stadsdelen

De stadsdelen hebben een speciale positie in de bestuurlijke aanpak van radicalisering en in de informatiehuishouding in het bijzonder. Het probleem van radicalisering speelt in heel de stad. De centrale stad en stadsdelen hebben elkaar nodig om dit probleem effectief aan te pakken. De informatiehuishouding werkt vraaggericht en ondersteunt de stadsdelen desgewenst bij hun vragen en bij concrete gevallen van radicalisering. Aan de andere kant

is de samenwerking niet vrijblijvend. De informatiehuishouding kan alleen een goede informatiepositie opbouwen als er meldingen komen uit de stadsdelen. Zij weten als geen ander wat er speelt in hun stadsdeel.

Ook bij het uitvoeren van interventies zijn de stadsdelen van cruciaal belang. De stadsdelen kunnen als melder van een signaal geadviseerd worden om een interventie te plegen. Maar ook als het signaal ergens anders vandaan komt kan het stadsdeel de meest geëigende partij zijn om een interventie uit te voeren. Zeker bij het onderhouden van contacten met groepen of organisaties kunnen de stadsdeelbestuurders een belangrijke rol vervullen.

De informatiehuishouding probeert via direct contact met de stadsdeelvoorzitters en de veiligheidscoördinatoren om de samenwerking concreet in te vullen.

5.2 Scholen

Ook in het onderwijs kan het probleem van radicalisering zich openbaren. Scholen hebben hun eigen verantwoordelijkheid en ook hun eigen belang. De scholen hebben dan ook zelf het Amsterdamse Onderwijsadviespunt Radicalisering (AOR) opgericht om hen te helpen bij problemen op dit punt. Het AOR werkt op vergelijkbare wijze als de informatiehuishouding. Scholen kunnen met vragen en concrete casus terecht bij het AOR voor advies en ondersteuning. Het AOR en de informatiehuishouding werken nauw samen.

5.3 Politie

De politie is een belangrijke samenwerkingspartner in de aanpak van radicalisering. Primair richt de politie zich op de meest geradicaliseerden die blijk geven van de bereidheid om geweld aan te wenden. Het grensvlak tussen het primaat van de gemeente en het primaat van de politie ligt tussen 'denken' en 'doen'.

Er is een bilateraal overleg tussen de informatiehuishouding en de politie waarin een aantal punten aan de orde komt.

1. Om te voorkomen dat gemeente en politie elkaar voor de voeten lopen checkt de gemeente bij nieuwe meldingen of deze bekend zijn bij de politie.
2. Casus van de informatiehuishouding worden bij indicatie van 'doen' overgedragen aan de politie.
3. Casus van de politie worden aan de informatiehuishouding overgedragen wanneer er geen sprake meer is van 'doen'.